

Jødene — et av tidens mest brennende problemer.

Jødene vanskeligheter delvis selvforskyldte. Tenkende jøder forstår Hitler. — Jødene ikke mer ateistiske enn andre folk. — De trenger en ny livsinnstilling. — Ennu verre tider forestår dem.

Pastor Gisle Johnson, som har vært misjonær blandt de intellektuelle jøder i Mellem-Europa i 34 år, uttaler sig. — Han besøker Stavanger og Rogaland i disse dager.

Man tar neppe meget feil når man sier at nest etter Etiopia—Italia-konflikten er det de siste begivenheter i Tyskland som fanger verdens oppmerksomhet: de nye aksjoner mot jødene som foreløbig har kulminert med Julius Streichers truende tale i Sportpalasset i Berlin.

Norsk misjonær, fransk prest, ungarsk universitetslektor.

En som skulde kjenne bedre til jødene enn kanskje noen nulevende nordmann er pastor Gisle Johnson, er nettop kommet til Norge fra Budapest i Ungarn, hvor han er Den norske Israelmisjonens utsending.

I hele 34 år har pastor Johnson opholdt sig som misjonær blandt jødene i Mellem-Europa. Etter endt studieopphold i Leipzig og London opholdt han sig bl. a. i Rumensia fra 1903 til verdenskrigen sluttet.

Efter at den kommunistiske revolusjon og den «hvite» terror var slutt i Ungarn, kom han dit og bosatte sig i Budapest, hvor han fremdeles er stasjonert. Foruten å være misjonær har han siden 1925 vært fransk prest og siden desember ifjor lektor i norsk sprog og nordisk kulturhistorie ved universitetet der nede.

En korrespondent til vår avis har benyttet leiligheten til å få en samtale med pastoren under

hans besøk i Norge og har sendt oss en gjengivelse herav.

— Hvordan drives misjonsarbeidet blandt jødene? spør vår korrespondent pastoren.

— Ved foredrag og ved spredning av litteratur, svarer han. Og så dessuten ved konversasjon og i den personlige omgang med jødene.

— Blandt hvilke klasser har De hatt Deres virke?

— Blandt «de dannede», de intellektuelle jøder.



Jødemisjonens stilling idag.

— Hvordan er stillingen for jødemisjonen idag?

— Det er nu ingen sak å komme innpå livet av jødene. De er engstelige og nervøse, og de begynner å våkne og forstå at de trenger hjelp. Men meget avhenger av misjonærens egen person, hvordan han er.

— Går mange jøder over til kristendommen?

— Ja, men for mange går det allfor lett med den overgangen. De kan så lett tale om Jesus. Nei, jeg liker da heller de jøder som er heller sky og redd for å ta Jesu navn i munnen.

— Hvad er jødene spesielle vanskelighet når De skal gå over fra jødisk tro til kristen tro?

— De er selvrettferdige. De betrakter det som umoralsk at Kristus skal omvende dem. «Jeg har omvendt mig», sier en jøde. Omvendelsen vil de klare selv.

En jødisk rabbiner: «Hitler er Vårherres utsending!»

— Hvordan reagerer jødene overfor de siste tiders begivenheter i Tyskland?

— Mange jøder gir igrunnen Hitler tildels rett. Man er ergerlig på ham, men forstår meget vel at der kan ligge noe bak. En gammel rabbiner uttalte således i en offentlig preken at Hitler var Vårherres utsending.

Dette er imidlertid de dannede jøders syn på saken. Anderledes i en offentlig preken at Hit-«små»-jødene som ikke har det store overblikk. De er naturligvis sinte!

Jødene har dog selv en stor del av skylden for det som nu møter dem, selv om man ikke

kan si at de er verre enn andre folk.

Jødene er ikke mere ateistiske og materialistiske enn andre

— Er det sant at det er jøder som er de ledende i propagandaaen for de ateistiske og materialistiske åndsretninger idag?

— Nei, det er ikke så. Jødene står ikke i spissen for ateismen. De er ikke mere ateister enn andre. De er tvært imot religionsblandere. De ynder sammenblanding av religionene

— Hvad mener De om påstanden om at det er jødene som trekker i trådene i all verdens finanser?

— Jeg har ikke inntrykk av at det er tilfelle. Folk er imidlertid overtroiske. Og så er det jo ulykken at jødene alltid skal blande sig op i saker som de ikke har noe med. De vil ha følelsen av at intet kan skje uten at de selv er med. Overalt må de gjøre sig bemerket.

Anti-semitismen så gammel som jødene selv.

— Har De merket noe til oppblussende anti-semitisme også utenfor Tysklands grenser?

— Ja, anti-semitismen støter man på så å si overalt. Den er jo like gammel som jødene selv. Jødene har nu alltid hatt et spesielt talent i å erte folk.

— Hvordan er de kristne jøder stillet under disse vanskelige forhold?

— De kristne jøder har det meget vanskeligere enn vi kan fatte. En kristen jøde skal jo overfor oss kristne vise at han er en kristen, og samtidig skal han overbevise sine landsmenn om at han ikke er noen forræder mot sitt folk. I praksis viser det sig nesten ikke mulig.

Et brennende problem.

— Hvordan ser De på misjonens muligheter?

— De er store, men her trenges imidlertid en reform: mere saktighet. Vi må lære å forstå jødene, vi må kjenne dem og deres kultur og litteratur. Vi må vite hvad som er jødisk og ikke

jødisk. Her trenges sak-kunnskap, ingen dillettanter.

Og så må vi forstå at vi ikke driver misjon for vår skyld, fordi vi har lyst, men for jødene skyld, fordi de trenger hjelp. De har jo bedt oss: Forklar Kristus for oss! De trenger en ny livsinnstilling.

Hvordan blir jødene

fremtid?

— Hvordan tror De de kommende år vil bli for jødene?

— Jeg tror det vil bli ennu meget vanskeligere for dem enn det nu er.

Se nu bare på verden idag, fortsatte pastoren. Da Pilsudski døde, mistet jødene sin mektige beskytter i Polen. Og i Østerrike er jo alt på det usikre. Hvem vet om ikke Hitler snart blir Østerrikes hersker? I Frankrike er man meget nervøs for de mange jødiske emigranter fra Tyskland. Man liker dem slett ikke. I England, som kanskje er det eneste land hvor man ikke kan tale om noe jødeproblem, vil man ikke ha flere jøder inn i landet.

I Amerika er stemningen mot jødene skjerpert. I Palestina er araberne meget ubehagelige motstandere. Og blir det krig mellom Italia og Etiopia, blandes antagelig Egypt inn, og bak Egypt står Islam, og med Egypt på den ene side og mohabitter og tamitter på den annen side får Palestina en meget vanskelig stilling.

— Jødene vender jo hjem — til Palestina?

— Ja, men foreløbig er Palestina for dem et jobbe-paradis — eller jobbe-helvede, om man vil.

Men i det som nu skjer, ser jeg optakten til det Bibelen tydelig har forutsagt skal skje: at jødene skal ta sitt gamle land i eie.

Optakten er begynt; ennu har vi ikke nådd opmarsjen.